

VI EESTI RAADIONÄITUS

3.-7. NOV. 1934 • BÖRSISAALIDES

Raadiovastuvõtjad

igapähele — igas hinnas!

Nende kvaliteedist kõnelevad meie vastuvõtjad raadionäitusel ise.

Peaesindaja Eestis:

R. KUUSNER & Ko.

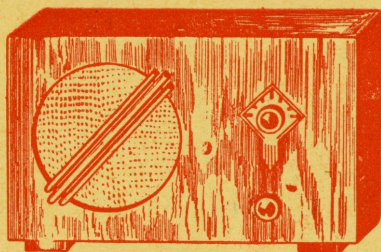
Suur Tartu mnt. 5. Telefon 309-73.

ELEKTROTEHNIKA
LABORATOORIUM

Jaakson & Jätmar

VALMISTAB:

Raadio saatjaid, vastuvõtjaid, võimendajaid, helifilmi seadeid, alaldajaid, transformaatoreid, drosseleid, valjuhääldajaid, mikrofone, lainemõõtjaid, modulatsioonimõõtjaid, kollektiivheliseadeid, amatööridele üksikosi, reguleerib aparate j. n. e.

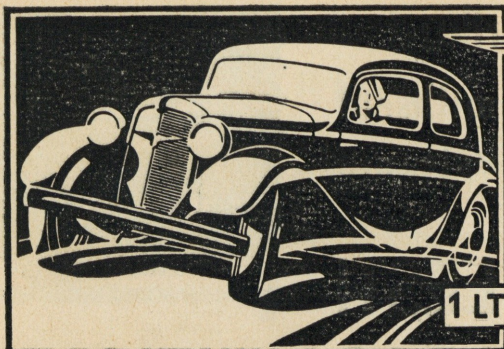
Meie odav
Rahva-
vastuvõtja
„JR V“

ON TÕELINE RAHVA SÖBER

„JR V“ on dünaamilise valjuhääldajaga varustatud võrkaparaat ning maksab ainult Kr. 76.—, olles hooaja odavaim ja parim vastuvõtja.

KÜLASTAGE MEIE VÄLJAPANE-
KUID JA NÕUDKE SELETUSI

ANN, ENDLA 9, TEL. 448-33

1 LTR. 4 ZYL.

TRUMPF JUNIOR

ADLER-AUTOD

Elegantsed väikeautod Trumph-Junior
suure masina omadustega Kr. 3350,—

N. S. U. MOOTORRATTAD ja
JALGRATTAD HUSQVARNA
MOOTORRATTAD ja JALGRATTAD

GRAMMOFONID

Odeon, Parlophon, His Master's Voice
Suur ladu uusi grammofoni plaate

FOTO Ülesvõtte ja filmimise aparaadid
Oma foto laboratoorium

RAADIO LABORATOORIUM

Asjatundlik raadioaparaatide parandamine

A-S. Tormolen & Ko.

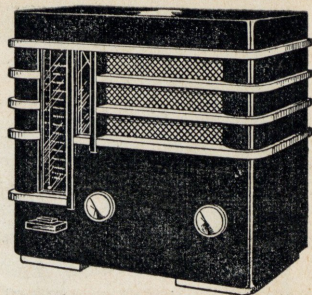
Tallinn, Raekoja pl. 17. Telefon 428-06

Narvas, Joala tänav

6 14810803

Vabrikud

milliseid
esitame

VI EESTI RAADIONÄITUSEL

Ideal-Blaupunkt

Progressiivseim raadio suurtööstus Saksamaal. Haruvabrikud Pariisis ja Londonis. Vabrik kuulub Bosch kontserni.

American Bosch

Maailmakuulsa Bosch firma Ameerika osakond. „Bosch” nimi tagab ületamatut kvaliteeti.

Loewe A. G.

Üks raadio vabrikuist, mis oma põhjapanevate uudistega on alati üllatanud raadio ostjaskonda.

E. Lorenz A. G.

Vanemaid raadiotööstusi Saksamaal. Varust. laevu ja lennukeid raadio sisseseadetega. Soliidne töö.

Emerson

Valmistab massiliselt väikeaparaate. Kõige levine-
numad raadio aparaadid maakeral.

National Union

Moodsaim raadiolampide vabrik Ameerikas. Teie aparaat töötab veel paremini kui kasutate National Union lampe.

A^S TORMOLEN & K^O.

TALLINN, RAEKOJA PL. 17. TELEF. 428-06.

VI EESTI Raadionäitus

BORSISAALIDES 3.—7. NOVEMBRINI 1934

Sisukord:

Näitusehoone plaan	7
Väljapanekute nimestik	9
Raadiomõtteid näituse puhul	20

126186

Raadio „Kolmteist“

Raekoja pl. nr. 13 Kõnetr. 429-28

TAHELEPANU!

Veel kõik ei tea, et kallimalt saate müüa, odavamalt osta ja soodsamini vahetada oma raadio-vastuvõtjaid ainult meil. Ehitame, parandame ja anname asjalikku nõuannet, Alati saadaval moodsad raadio üksikosad. Suur valik kõikide raadio-firmade raadio-vastuvõtjaid, grammofone ja plaate.

Meie 3 lambiline võrk Rahvavastuvõtja SV 13 maksab ainult Kr. 95.—

Raadio „Kolmteist“ Raekoja pl. 13.

I auhind 1927. a. Tallinnas, I auhind 1928. a. I Raadionäitusel, I auhind 1929. a. II Raadionäitusel, I auhind 1930. a. T.E.P.S. näitusel, Tallinnas.

VI RAADIONAITUSEL ESITATUD

Akkumulaatorid „LUX“
Statsioonäär akkumulaatorid
Anoodpatareid „VITA LUX“
Taskulambipatareid „LUX“

MÄRJAD JA KUIVAD KÜTTEPATAREID
MÄRJAD JA KUIVAD ELEMENDID.

KELLA JA TELEFONI ELE-
MENDID IGAS SUURUSES.

Raadionäituse päevad

Laupäeval, 3. novembril kell 13 raadionäituse avamistalitus. Ringhäälingu reportaash raadionäituselt. Näitus avatud kuni kella 21-ni.

Pühapäeval, 4. novembril. Näitus on avatud kella 10—21-ni.

Esmaspäeval, 5. novembril. Ringhäälingu kontserdi ülekanne raadionäituselt kell 19.30—21. Näitus on avatud kella 10—21-ni.

Teisipäeval, 6. novembril. Näitus on avatud kella 10—21-ni.

Kolmapäeval, 7. novembril. Näitus on avatud kella 10—21-ni. Selle päevaga lõpeb ka raadionäitus.

RAADIO PARANDUSTÖÖKODA

teeb asjatundlikult ja mõõdukate hindadega igasuguseid raadiotehnilisi töid nagu: Uute vastuvõtjate ehitusi ja vanade parandusi. Abistab isehitajaid nii tööde läbiviimises kui ka skeemi valikus. Akude laadimine jne. jne. Nõuanne tasuta. Paranduste läbiviimine soovikorral ka kohapeal.

Alati saadaval mitmesuguseid vastuvõtjaid. Müük ka järelmaksuga.

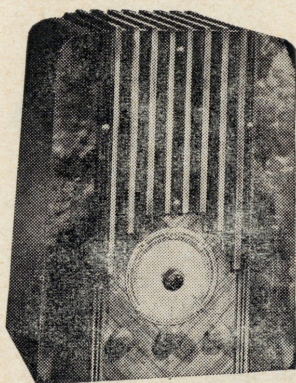
Tallinn, Rataskaevu 14

NOACK

RAADIOPATAREID

NOACK

AUTOPATAREID

Arcturus

raadiolambid

Raadio
Condensor Co.
pöörkondensaatorid

„POLYMET“ ja
Dublier elektrolüti-
lised kondensaatorid

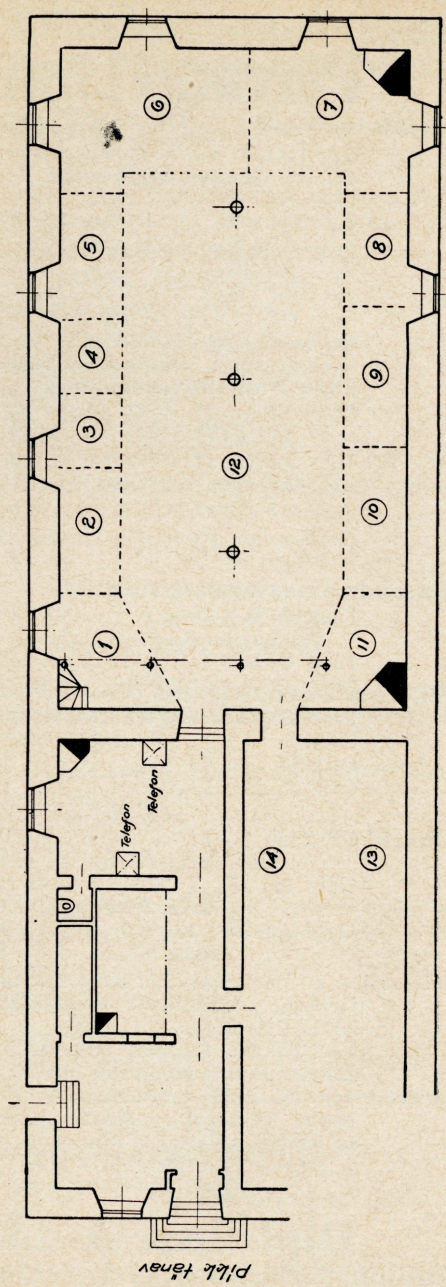
„JENSEN“
valjuhäälajad

„AUDIOLA“, „ZENITH“ ja „CROSLEY“ raadio vastu-
võtjad 15—2000 meetri pikkusele lainele soovitab
eelolevaks hooajaks ladust soodsate hindadega

K. LOIK

Suur Karja 19/2, tel. 446-81 ja 469-11.

BÖRSISAAI PLAAN

Parimad madalsagedustransformaatorid ilmaturul

Ferranti Limited

Hollinwood

Inglismaal

Harilikud madalsagedustransformaatorid
mähiste keerdude vahekorraga 1 : 3,5

Tüüp	AF 5	Kr.	36.—
"	AF 3	"	30.—
"	AF 8	"	15.—
"	AF 10 (1 : 3)	"	11.—
"	AF 6 (1 : 7)	"	36.—
"	AF 7 (1 : 1,75)	"	36.—

Moodsat lõppkövendusastet on võimalik
teostada kõige otstarbekohasemalt

Push-Pull lülitusseadega

Tüüp	AF 5c (1 : 3,5)	Kr.	40.—
"	AF 5cS (1 : 3,5)	"	40.—
"	AF 6c (1 : 7)	"	40.—
"	AF 15c (1 : 1) Klass B	"	31.—
"	AF 17c (1 : 1)	" "	18.—

Kahekordse **Push-Pull** seade keskmine
transform. AF 5cc (1 : 3,5) Kr. 42.—

Lõpptransformaatorid

Tüüp OPM 1, 5 ja 6 Kr 29.—

(Mitmeastmelised nagu allpool)

Tüüp OPM 8 1 : 1 ja 15 : 1 Kr. 16.—

Mitmeastmelised Push-Pull vät- jumistransformaatorid.

OPM 1c 1 : 1 ; 1,6 : 1 ja 2,7 : 1

OPM 5c 4 : 1 ; 7 : 1 ja 10 : 1

OPM 6c 15 : 1 ; 22,5 : 1 ja 45 : 1

kuni 200 mA. à Kr. 32.—

Klass „B“ OPM 15c 1 : 1 ; 1,6 : 1 ja 2,7 : 1
maks. 50 mA. A. v. Kr. 31.—

OPM 16c 15 : 1 ; 22,5 : 1 ja 45 : 1
maks. 50 mA. A. v. Kr. 31.—

OPM 17c 1,6 : 1 ja 23 : 1
maks 50 mA. A. v. Kr. 18.—

Kui soovite, et Teie vastuvõtja laitmatult töötaks siis
tarvitage FERRANTI KONDENSAATO-
REID (mahtuvusega 0.005—20 mf.) ja
TAKISTUSI. Drosslid (Chokes), Pöörkon-
densaatoreid, Lambipesasi jne.

Parimad valjuhääldajad mitmesuguses hinnas; ka
terved Raadio-aparaadid Kr. 700—400, kui
ka lambid iseäranis kõrgesagedus pentoodid
ja heptoodid ja MÖÖDURIISTAD.

Esindaja Eestis

Dipl. ins. A. LUKK

Tallinn, S. Pärnu m. 17-1. Tel. 460-41.

Väljapanekud

VI Eesti Raadionäitusel

ÄRID JA TEHASED:

Koht Nr. 2.

Akkumulaatorite ja elementide tehas

KONSTANTIN MÜHLVERK

Tallinn, Jaama tän. 8.

Akkumulaatorid „Lux”

Statsionäär akkumulaatorid ja sisseseaded

Anoodpatareid „Vita Lux”

Taskulambi patareid „Lux”

Märjad ja kuivad küttepatareid

Märjad ja kuivad elemendid

Kella- ja telefoni elemendid igas suuruses.

Koht Nr. 3.

Ins. K. LOIK

Tallinn, Suur Karja 19/2.

Telefonid 446-81 ja 469-11.

Raadio Condensor Co pöördkondensaatorid

Polymet ja Dubilier elektrolüütilised kondensaatorid

Jensen valjuhääldajad

Audiola, Zenith ja Crosley raadiovastuvõtjad 15—2000 meetri pikkusele lainele.

Koht Nr. 4.

Raadio, grammofoniplaatide ja elektritarvete äri

Tallinn, Viru 8—2. Telefon 466-83.

„Philips” vastuvõtjad:

„Super-Inductance” tüüp 638 A

5-l. vastuvõtja

„Octode-Super” tüüp 521 A

5-l. superheterodüün vahelduvvoolu vastuvõtja

„Octode-Super” tüüp 522 A

„Universaal-Octode-Super” tüüp 522 U

5-l. superheterodüün vastuvõtja

Tüüp 940 A

rahvavastuvõtja, kahelambiline

6-l. „Super-Inductance” patarei vastuvõtja „Klass B”

lõppastmega.

URANIA

MOODSAIM ja SUURIM
PATAREIDE TEHAS
BALTI RIIKIDES

ELEKTRO-KEEMIA TÖÖSTUS

URANIA

VALMISTAB VÖISTLEMATA
HINDADEGA KINDLAS
HEADUSES IGASUGUSEID

ANOOD-,
TASKULAMBI-,
KAST- JA PULK-

PATAREISID

IGA URANIA ANOOD-
PATAREI ON PROOVI-
TUD ja PLOMBEERITUD

„Telefunken'i“ 1935. a. mudelid:

Telefunken „Nauen“ õilispuukastis — T. 331 WLK

Telefunken „Meistersuper“ — T. 332 WLK

Telefunken „Kontsertsuper“ — T. 656 WLK

O m a s t ö ö k o j a s v a l m i s t a t u d :

2- ja 3-lambilised rahvavastuvõtjad

4- ja 5-lambilised võrkvastuvõtjad alalisele ja vahelduvvoolule.

Koht Nr. 5.

E. DAVIDOV'i

raadioaparaatide tööstus

Tallinn, Narva mnt. 25. Telef. 300-30.

„Meister V“ — 2-lambiline võrkvastuvõtja vahelduvvoolule, sisseehitatud dünaamilise valjuhääldajaga

„Meister A“ — 2-lambiline võrkvastuvõtja alalisvoolule

„Võlur 3“ — 3-lambiline patareivastuvõtja sisseehitatud permanent-dünaamilise valjuhääldajaga.

„Võlur 4“ — 4-lambiline „Class B“ lõppastmega, sisseehitatud permanent-dünaamilise valjuhääldajaga ja sisseehitatud patareidega, moodne patarei vastuvõtja

„Ultra“ — 4-lambiline pentagrid-super vahelduvvooluvõrgule ja universaalvastuvõtjana. Sisseehitatud dünaamiline valjuhääldaja.

„Kolonel V“ — 5-lambiline võrkvastuvõtja vahelduvvooluvõrgule, sisseehitatud dünaamilise valjuhääldajaga

„Akkuanood“ — pingearpaat patareivastuvõtjatele anoodpinge hankimiseks kütteakkumulaatorist

Mitmesugused üksikosad: transformaatorid, drosselid, trimmerid, poolid, poolivarjud, lambipesad ja peenmaterjalid.

Koht Nr. 6.

EESTI PHILIPS A/S

Tallinn, Rüütli 15. Telef. 443-30.

Eesti PHILIPS A/S esineb maailmakuulsate PHILIPS tehaste saadustega. Silmapaistvad uudised raadioaparaatide alal on uued PHILIPS „Octode Super“ ja „Super Inductance“ vastuvõtjad.

1934/35. aasta PHILIPS uudistüüpide seeria koosneb järgmistest aparaatidest:

Tüüp 521 A 5-lambiline „Octode Super” vastuvõtja vahelduvvoolule, varustatud uute „Minivatt” lampidega AK1, AF2, AB1 jne., sisseehitatud uuetüübilise dünaamilise valjuhääldajaga. Eriti kõrge tundelikkus (10—15 mikro volti) töötab ka lühikese toaantenniga. Ideaalne selektiivsus. (9,5 KH). Interferentsvilede täielik puudumine. Vastuvõtja on ehitatud nägusasse pähklapuu-kasti ja oma moodsa välimusega sobiv igasse ruumi.

522 A. Samatüübiline „Octode Super” vastuvõtja, kuid suurema dünaamilise valjuhääldajaga ja erilise helikorrektoriga (retonaator) — omab ületamatult puhta ja loomutruu ülekande kvaliteedi. Varustatud täpse lainemõõtja skaalaga.

522 U. Universaal „Octode Super” vastuvõtja. Varustatud uute G/W lampidega ja töötab nii alalis- kui ka vahelduvvooluga. Erilise lülituse tõttu töötab laitmatult ka 110-voldilise võrgupingega. Eriti tähtis nende, kes tihti vahetavad oma elukohta.

Elektri elemendi ja patareitööstus

„IKA“

TALLINN, S. KOMPASSI 40. TEL. 300-32

Soovitab tuntud püsivas headuses:

Raadiole: Anoodi patareid „Arex” 120 v; 100 v; 60 v.
Eelpinge patareid „Arex” 15 v; 12 v; 9 v;
6 v; 4,5 v; 1,5 v.

Taskulampidele: Taskupatarei „Arex” — tugevas ja
nägusast kestab — eriti kohane uudis
patent pesa jaoks.

Taskupatarei „Ara” — tuntud headuses, täpse kujuga.

Taskupatarei „Sirius” ” ” ”

Pulkpatarei „Arex” ” ” ”

Proshektorlampidele: Üksikud elemendid „Arex” —
täpsetes mõõtudes.

Telefonile, kellale ja eriotstarbeks:

Mitmet tüüpi kuiv- ja märgelemendid.

638 A. Luksusvastuvõtja, mis rahuldab kõigi nõudlikumad soovid. 5-lambiline „Super-Inductance” vastuvõtja 4-ja võnkeringiga. Kõrge selektiivsus ja selle juures täiesti loomulik ülekanne. Minimaalne tundelikkus kohalikkude häirete vastu. Sisseehitatud antenn ja eriline võrkfilter. Täpselt gradeeritud ja jaamade nimedega varustatud vahetatav „Mikro-Index” skaala. Suur dünaamiline valjuhääldaja, eriti ilusa kõlaga. Väga efektiivne helifilter (retonaator). Automaatne hääletugevuse reguleerija.

738 B. Viimane uudis patareiaparaatide alal. 5-lambiline „Super Inductance” vastuvõtja moodsate 2-voldiliste lampidega ja „klass B” lõpuastmega. Vastuvõtja selektiivsus ja võime on võrdsed parema võrkvastuvõtjale, kusjuures voolu tarvitamine äärmiselt väike on „klass B” lülituse tõttu. Vastuvõtja on varustatud suure dünaamilise valjuhääldajaga ja lainemõõtja skaalaga.

241 B. Moodsam auto-raadio.

7-lambiline super vastuvõtja, mis töötab otse autoakkumulaatorist. Kõrge tundelikkus ja väga efektiivne hääletugevuse reguleerija. Lihtne käsitamine.

Lainete piirkond 200—600 ja 800—2000 m.

Üksikosadiseehitajaile.

Siin näitab PHILIPS terve rea moodsaid kvaliteetraadio-osi.

PHILIPS valmistab:

- 1) Kõrgeoomilised takistused (kõik suurused)
 $\frac{1}{2}$ -, 1-, 2- ja 3-me vatilise koormusega.

Nõudke ainult tuntud prov. Jürgens'i

BOR-THYMOL seepi

Londonis suure kuldaurahaga kroonitud.

Kaubamärk „Pesev laps“

Kõrgemas headuses tualettseep:

vistrikkude, tedretähtede, päevapõletuse ja ülelilgise hlgistamise vastu, teeb naha siledaks ja valgeks

Müük apteekides, rohu- ja teistes paremates kauplustes.

- 2) Induktsioonivabad vilgukivi plokkkondensaatorid
16 kuni 2000 mmF. Tööpinge 500 volti.
- 3) Induktsioonivabad rullkondensaatorid
2500 mmF kuni 0,5 mF. Tööpinge 500 volti
- 4) Potentsiomeetrid (logaritmilise kurvega)
takistus kuni 0,5 megoomi
- 5) Märjad elektrolüütikondensaatorid
tööpinge 320 ja 450 volti, mahtuvus 4,8, 16
ja 32 mt.
- 6) Mitmesugused „MS” transformaatorid
- 7) „Klass B” transformaatorid
- 8) Magneetilised vabavõnke süsteemid
- 9) Kõrgeväärtuslikud, uuetüübilised dünaamilised
valjuhääldajad permanent magneediga
- 10) Mitmesugused väljumistransformaatorid dünaa-
miliste valjuhääldajate jaoks
- 11) Kõrgeväärtuslikud pick-up'id, eriti sirge sagedus-
kurvega
- 12) Võimsad grammofonimootorid.

PHILIPS „Minivatt”-lampide väljapanek:

- 1) Uued lambid vahelduvvoolule:
Oktood AK1
K. S. Pentood AF2
Duo-diod AB1
- 2) Uued universaallambid (G/W)
Oktood CK1, K. S. Pentood CF1 ja CF2
duo-diod CB1, lõpupentoodid CL1 ja CL2
- 3) Uued 2-voldilised akkuküttega lambid:
Kõrgesageduse pentoodid KF1 ja KF2
varivõrelambid B262 ja B255
Trioodid B217 B228
Lõpupentood C243N
„Klass B” kahekordne triood B240

Nõudke

A N U S O L

GOEDEKE & Ko A/S.

HÄMARROIDIDE

(päratõmboonte) haiguste vastu. Õiged
ainult punastes karpides vabriku plommiga.
Suur karp sisaldab 12 tükki, väike karp
sisaldab 6 tükki. Müük apteekides

- 4) Mitmesugused võimendaja lambid
- 5) Amatöör saatelambid.

Oktood superi lülitus:

PHILIPS laboratooriumi poolt on väljatöötatud kõrge kvaliteediga oktood-superi lülitus isehitajatele. Seda lülitust näitab PHILIPS oma väljapanekute juures, äratähendades üksikosade õige kasutamise viisi.

Koht Nr. 7.

Läti Riiklikud Elektrotehnilised Tehased, Riias
Peasindus: R. KUUSNER ja Ko
Tallinn, S. Tartu mnt. 5. Tel. 309-73.

2- ja 3-lambilised patareivastuvõtjad
2-, 3-, 4- ja 7-lambilised vahelduvvoolu raadio vastuvõtjad

Valjuhääldajad ja kõiksugused raadio üksikosad:

- „Vefar - 2 MD/35” — 2-lambiline vahelduvvoolu raadiovastuvõtja dünaamilise valjuhääldajaga
- „Vefar - 2 BM/35” — 2-lambiline patareivastuvõtja magneetilise valjuhääldajaga
- „Veftrio - 3 MD/35” — 3-lambiline vahelduvvoolu raadiovastuvõtja dünaamilise valjuhääldajaga
- „Veftrio - 3 BD/35” — 3-lambiline patarei vastuvõtja dünaamilise valjuhääldajaga

Raadio T E R E

Pikk tän. 29-a (Lai tän. 28.) krt. 18.

Telefon 465-66.

VASTUVÖTJAD: _____

CONDOR

SULEV

REX

on kõrgem klass. _____

„Vefsuper - 4 MD/35” — 4-lambiline vahelduvvoolu vastuvõtja dünaamilise valjuhääldajaga

„Vefsuper - 7 MD/35” — 7-lambiline vahelduvvoolu vastuvõtja dünaamilise valjuhääldajaga.

Koht Nr. 8.

Elektrotehnika laboratoorium

JAAKSON ja JÄTMAR

Tallinn, Endla 9. Kõnetraat 448-33.

2/3-lambiline Rahvavastuvõtja „IRV” sisseehitatud dünaamikuga.

2/3-lambiline Rahvavastuvõtja luksusmudel, sisseehitatud dünaamilise valjuhääldajaga

6-lambiline superhet, lainealale 16—2000 m, fading automaatikuga

10-lambiline super, lainealale 16—2000 m, kahe dünaamilise valjuhääldajaga.

Mitmesugused alaldajad, akkude laadimiseks, kaarlam-pide kütteks jne.

Transformaatorid ja drosselid igaks otstarbeks

Jõuvõimendajad igasugused

Dünaamilisi valjulthääldajaid vastuvõtjatele ja võimendajatele

Mitmesugused üksikosad.

CONDOR — 4 lambiline

SULEV — 3 lambiline paelfilter

REX — 2 lambiline

on tuntud kõrgekvaliteetsed
aparaadid, nii välimuselt kui
ehituselt.

Kindel garantii,
aastane järelmaks.

Raadio TERE

Pikk 29-a (Lai 28.) krt. 18.

Telef. 465-66.

Koht Nr. 9.

O/Ü „ESTO-MUUSIKA”

Tallinnas, Viljandis, Pärnus.

A/S Tartu Telefoni vabrik, Rahvaaparaadid 35 W,
35 A ja 35 B

Inglise Marconi 5-l. superid

Ameerika Halson 5- ja 6-lamb. superid

„ Garod 6- ja 7 lamb. superid

„ Norma 5- ja 6-lamb. superid

Austria Horniphon superid

Telefunken ja Philips superid

„Thermion” raadiolambid

„Lafayette“ ameerika raadiolambid — 6 kuul. vastu-
tusega

Igasugused raadioaparaatide osad ja tarbed nagu: valju-
hääldajad, süsteemid, akud, anoodid kondensaa-
torid, traadid ja litsed jne.

Koht Nr. 10.

TARTU TELEFONI VABRIK A.-S.

Tartu, Puiestee 9/11. Telefon 2-34.

Moodsaim 4-lambiline vahelduvvoolu-võrkvastuvõtja
„Maaailma Super 35”

„Rahvaaparaat 35W”, 2-lambiline vahelduvvoolu-võrk-
kaugevastuvõtja

„Rahvaaparaat 35A”, 2-lambiline püsivvoolu- võrkkau-
gevastuvõtja

„Rahvaaparaat 35B“, 3-lambiline p a t a r e i k a u g e -
vastuvõtja

Elektrodünaamilised valjuhääldajad

Mitmesugused raadiovastuvõtteaparaatide üksikosad.

Koht Nr. 11.

Raadio TERE

Täielikum Eesti Raadiotehniline ettevõte

Tallinn, Pikk 29-a (Lai 28) krt. 18. Telef. 465-66.

„Rex” 2-lambiline dünaamilise valjuhääldajaga
3-lambiline paelfilter aparaat

„Sulev” 3-lambiline paelfilter aparaat

„Condor” 4-lambiline paelfilter aparaat

„Condor” muusikakapp, automaat voolulüljaga, mis
soovitud kella ajal grammofoni või raadio sisse
ja samuti välja lülib.

Koht Nr. 12.

RIIGI RINGHAALING.

Koht Nr. 13.

Väike Börsi saal.

A/S TORMOLEN ja Ko

Tallinn, Raekoja pl. 17.

B l a u p u n k t aparaadid:

Super 4W9 viielambiline luksusaparaat
Super 4W6 neljalambiline elegantne aparaat

B o s c h, American:

Mudel 367, neljalambiline väikesuper
„ 375, „ super
„ 465, seitsmelambiline suur-super
„ 79C, viielambiline super autos tarvitamiseks
Auto akku laadimise aparaat

E m e r s o n Corp.:

Mudel 250LW, neljalambiline rahva-super
„ 375, viielambiline super
„ 71, seitsmelambiline super 4-ja laineala jaoks
„ 39, neljalambiline lühilaine super
Auto aparaat, viielambiline super
„ „ kuuelambiline super

L o e w e, A/G:

Suursuper vahelduv- ja alalisvoolule

L o r e n z, A/G:

Supercelohet Junior, kolmelambiline super
„ Senior, viielambiline suur-super

Läti Riiklised Elektrotehnika töökojad:

Kahelambiline rahva aparaat

Oma laboratooriumi tööd:

Suur Public Aadress jõukõvendaja
Kolmelambiline patarei aparaat

Raadio üksikosad:

Beteco vabavõnke süsteemilised valjuhääldajad
Ameerika General Instrument Co. pöörkondensaa-
torid

Elektri kellad, ajanäitajad

„ grammofoni mootorid

National Union raadio lambid
Elektri membraanid, pick-up'id
Igasugused raadio aparraadi ehitamiseks vajalikke
üksikosi.

Koht Nr. 14.

Elektrilemendi ja patarei tööstus
„IKA”

Tallinn, S. Kompassi 40. Tel. 300-32.

Raadio anoodi patareid „Arex”
Taskulambi patareid „Arex”, „Ara” ja „Sirius”
Taskulambi pulkpatareid „Arex”
Kuivelemendid
Märgelemendid ja osad.

Kui

mõeldakse heale trüki-
tööle siis mõeldakse ka

A-S.

ÜHISELU

TRÜKIKOJALE

TALLINN
PIKK UUL. 42
TELEF. 442-04

Fred A. Albrecht

RAADIOMÕTTEID NÄITUSE PUHUL

Kuuendat korda avavad Börsisaalid oma ukсед raadionäituse külastajaile. Kõigil on näol tumm küsimus ja uudishimu: mida toob meile seekord uudist ja sensatsioonilist raadiotehnika.

Elame ajastul, mil kiiresti harjutakse igasuguste tehniliste imedega. Oleme seevõrd blaseerunud, et kui keegi meie ees avaldusega esineks, et ta on leiutanud muinasjutulise nägematukstegeva mütsikese, siis jatkuks sellest leiutisest ajakirjandusele kõneainet nädalaks paariks, kolmandal nädalal läheksime aga ja küsiksime juba oma mütsikaupmehelt, kas uued mustrid on jõudnud juba kohale!

Kui ka lugu pole just nii hull, oleme siiski pettunud, kui me näitusel ei leia midagi sensatsioonilist, enneolematut; viimase 20 aasta jooksul on meid tehnika kiire edu liiaks hellitanud oma toodetega, oleme muutunud kapriisiks ja kannatamatuks.

*

Peame tegema vahet kaht liiki kriitikute vahel — ühed on võhikud, kes näevad ainult asja välist külge, — teised asjatundjad, kellele iga tehniline pisi on

huvitav, kes otsib ja leiab arengut ning täiendusi seal, kus esimese silm ei seleta midagi.

Esimene kategooria otsib sensatsioonide ja leiab neid vaevalt käesolevalt raadionäituselt: vestitasku-vastuvõtja dünaamilise valjuhääldajaga ja elektrivoolu kasutamiseteta on alles leiutamata, samuti pole kogu maailmas määratud kõmu teinud kaugenägemisaparatuurist veel suurt asja. 10 krooniga veel võrkvastuvõtjat ei saa, ning „surmakiired“ on alles puha tühi loba...

Seesugune külastaja käib näitusel rohkem selleks, et end näidata ning teist vaadata. Ja nende jaoks need read pole mõeldudki.

*

„Rahvavastuvõtja“. See peaaegu sümboolse nüansiga nimi lendleb ja kummitab meie raadiost huvitute seas juba mitmendat aastat; Saksamaal alles teist. Meil on neid nähtud iga aasta, kuid ikka uuel kujul nagu legendaarset Phönixi, kes ikka jälle sünnib uuekujulisenä oma endise kuu tuhande. Saksamaal on „Führer-printsiip“ rahvavastuvõtjast teinud suure rahvusliku propagandateguri.

Kahe aasta jooksul on seda standardvastuvõtjat levitatud üle 1.000.000 eksemplari ja maa pole ikka veel küllastunud. Ma ei julge uskuda, et mujal riikides suudetaks täiel määral korrata seda, mida sel alal tegi Saksamaa. Põhjused on puht tehnilised — ja kui nad on tehnilised, siis on ka väga kerge neid harutada. Saksamaa rahvavastuvõtja loodi rahvuspropaganda, pigemini valitsuse propaganda organina. Saksamaa on tihedalt kaetud võimsate saatjate võrguga, mispärast kuulajat võib kergesti rahuldada lihtne audion-vastuvõtja, mis täiesti rahuldavalt, isegi hästi võimaldab kuulata mitut omamaa saatjat, mille kuuldetugevus takistab, isegi keelab kuulamast välisjaamu. Kui veel lisada juurde, et ka kõige väiksemis linnakesis ning alevikes, isegi peaaegu kõigis küldes on saadaval elektrivool, siis on Saksamaa rahvavastuvõtja määratu edu täiesti põhjendatud — võimsamgi riiklik propaganda selle vastuvõtja levitamiseks ei aitaks midagi, kui poleks olemas soodsaid tehnilisi eeltingimusi.

Meie olud on teised. Võrdlemisi sootuks nõrga-võimeliste kodumaa saatjate kõrval ujutavad meie maad üle välismaa hiigelsaatjate lained, mille võimed paljudes kodumaa nurkades ületavad meie oma saat-

jate võime, ja audion-vastuvõtja puudused tulevad varjamatult esile — ei jätku selle tundelikkusest ega selektiivsusest. Ei saa ju salata, et vilunud käsitamisel kuuleb soodsail ilmastikutingimusil audion-vastuvõtjaga mitukümmend jaama enam-vähem rahuldavalt: oma saatjaist kaugemal alati — oma saatja läheduses selle vaikimisel. Kuid see tulemus ei vasta rahvusliku raadiopropaganda nõuetele. Meil on rahvavastuvõtja probleem, samapalju ka saatjate probleem, mis Saksamaal ja mujal suurriikides juba lahendatud.

Audioon-vastuvõtja üheks puuduseks on veel selle käsitamisraskus, nii paradoksaalne kui see ka näib — mida lihtsama skeemiga vastuvõtja, seda keerulisem käsitada.

Loetletud põhjusil ei saa tunnustada, et praegune rahvavastuvõtja probleemi lahendus meil oleks lõplik ja Phönix peab vist veel kord tõusma oma tuhest uuel kujul. Aparaat, mis meil suudaks taotleda samu eesmärke kui Saksamaal, peab olema kõrgemaväärtuslikum kui lihtne audioon-vastuvõtja. Kahjuks, kahjuks aga tõuseb siis ta hind tunduvalt, mis juba praegu pole täiel määral õiglane nii mõnelgi vastuvõtjal.

Kas ehk toob meid selle küsimuse lahendusele ligemale ameerika (või koguni jaapani!) raadiosade kasutamisele võtmine — nagu seda on juba teinud mitmed kodumaa tööstused — seda näitab tulevik.

*

Kes aga tõeliselt ja pikisilmi ootab rahvavastuvõtjat — see on rahvas, maarahvas. Patareivastuvõtja on jäänud viimaste aastate jooksul võrkvastuvõtja triumfi paistuse varju. Sinna tuleks suunida meie raadiotöösturite silmad. Sirvides statistilisi andmeid raadiokuulajate kohta leiame, et patareivastuvõtjate arv on kohutaval kombel läinud tagasi. Ja seda täie õigusega, sest aastate eest müüdnud patareivastuvõtjad sõivad, sõna tõsisel mõttes, oma peremehe paljaks, — nii suured on kulud 4—5-lambilise vastuvõtja vooluallikale. Kes juba kord sai kõrvetada, see loobus ise ning hoiatas teisi. Praegu võime öelda põhjendatult, et seal, kus raadiot kõige enam vaja, teda pole.

Patareivastuvõtjate ehituseks on tehnika teinud mõningaid edusamme, surudes alla patareide kulu; eriti palju on selleks aidanud kaasa lõppastme, n. n. B klass-lülitus. Nüüd on sõna öelda meie patarei-

tööstusel: miks on meie anoodpatareid välismaa omadest, võrdlemisi kõrgest kaitsetollist hoolimata, kallimad, kuid kvaliteedilt jäävad siiski taha? Aidake otsida, milles seisab viga!

*

Välismaa tööstus on raadioturul nagu alati esitatud kõrge klassiliste ja, paraku, kõrgehinnaliste vastuvõtjate eliidiga, n.ö. lõvidega tallekeste kõrval. Raske on praegu ennustada, milles võiks tulevikus veel täieneda raadiovastuvõtja. Fadingi-kompensatsioon, see eelmiste aastate lööknumber, esineb juba odavamateski vastuvõtjates — tänavuse uudisena on juba kõigil vastuvõtjail ka „silent tuning”. Eesti keelde tõlgitult tähendab see terminus tehnikus umbes vaikne häälestamine. Katsume paari sõnaga seletada, mis asjaloom see on. Kui ameerikas leiutati vahend fadingi, s.o. vastuvõtu-tugevuse perioodiliste kõikumiste hävitamiseks sel teel, et valjuhääldajat toitva vooluga reguleeriti vastuvõtja kõrgesagedusastme tundelikkust niimoodi, et lõppastme voolutugevuse kasvades üle teatava piiri sumbus automaatselt kõrgesagedusastme tundlikkus, ja ümberpöörduvalt, valjuhääldaja-voolu nõrgenemisega samal määral tõusis kõrgesagedusastme tundelikkus, siis jäi valjuhääldajas hääletugevus praktiliselt ühtlaseks, kuigi vastuvõetava raadiolaine võimsus kõikus raadiolainete eriliste levimisheaduste tõttu nagu 1:1000 vastu ja enam.

Selle geniaalse täienduse abil hävitati tegelikult äärmiselt tüütav raadiolainete omadus — fading. Kahjuks käis aga fadingikompensatsiooniga kaasas väga ebamugav nähe. Pöörates häälestuskondensaatori vastuvõetavalt lainelt ära, nõrgenes loomulikult hääletugevus valjuhääldajas, sellega aga kutsuti välja kiire kõrgesagedusosa võimsuse tõus, mis nüüd hakkas võtma vastu ka neid võnkumisi, mis tavalise vastuvõtu juures oma nõrkuse tõttu ei avaldanud mõju vastuvõtjale, peamiselt igasuguseid häireid (segamisi elektriseadetest ja atmosfäärilisi lahendusi). Nende tekitatud võnkumised kostsid nüüd kõrvulukustava mühina ja raginaga valjuhääldajas. See äärmiselt tüütav mühin käib kaasas iga üleminekuga ühelt saatelainelt teisele ja on nüüd kõrvaldatud uusimais kvaliteetvastuvõtjais uue seadeldise, „silent tuning’uga”.

Endastmõistetavalt sisaldavad need vastuvõtjad juba kõik lühilaine-osa, millel praegu veel kuulda

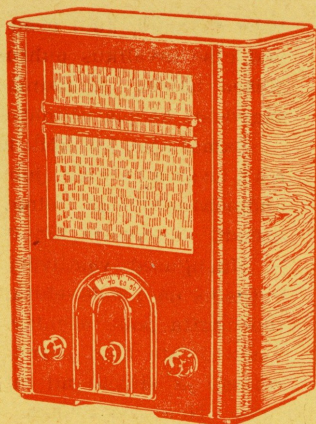
vähe saatjaid, kuid need vähesed on tavaliselt kuulda-
vad otse tavalikus puhtuses, eriti suvel, mil atmosfää-
rilised häired kuulamise ringhäälingu-laineil teevad
sagedasti hoopis võimatuks.

Samal ajal, kui kõik kallid vastuvõtjad on l a i n e l e
h ä ä l e s t a t a v a d juba üheainsa nupu abil, nõuab
andioonvastuvõtja kolme nupu käsitamist, mille valel
asendil vastuvõtja ainult mürgitab eetert oma vilega.

Niisugused vastuvõtjad on raadiotehnika tippsaavutusiks ja nende ehitamine hästi varustatud labora-
tooriumita pole mõeldav. Seepärast on ka seesuguste
vastuvõtjate hind jäänud püsima 400—600 krooni pii-
ridesse ja jäävad nii mõnelegi surelikule kättesaama-
tuks. Need vastuvõtjad ei jäta tööpoolest enam midagi
soovida ning eelmisel aastail ostjate põhjendatud
hirm, kas on mõtet osta kallist raadioaparaati, sest,
võib olla on uus mudel ikka jälle parem endisest, näib
olevat tänavu üleliigne. Ülekande loomutruudus on
niivõrd suur, et nõudlikuimgi kuulaja ja kriitik ei saa
leida midagi laituseks. Parimaks kiituseks uutele vas-
tuvõtjatele võiks olla ühe võhiku spontaanne väljen-
dus, et „selles aparaadis kostab isegi kohalik saatja
täiesti puhtalt!” Ütlejal oli täieline õigus seda öelda,
sest lihtsamale vastuvõtjale on kohaliku saatja võime
niivõrd suur, et isegi antenni vastuvõtja küljest eemal-
dades on vastuvõtja ülekoormatud ning vastuvõtt moo-
nutatud. Moodne ja täiuslik vastuvõtja suudab seedi-
da korralikult ka miljonkordselt ülekoormatud toitu.
Soome raadiokuulajad pole Tallinna saatja ülekande
kvaliteedist seni laitvalt kõnelnud, kuid kurdavad sa-
muti oma saatja ebapuhtuse üle, — ja seda mitte ainu-
üksi ilusa kombe ja ütelse pärast, et prohvet polla
kuulus omal maal...

Jgaüks

võib nüüd valida
oma nõudeile vastava
raadiovastuvõtja

T. T. V. RAHVAAPARAAT

Rahvaaparaat

on ammuoodatud vastuvõtja igaühele maal ja linnas. See on 2-lambiline vastuvõtja sisseehitatud valjuhääldajaga mõlemale lainepiirkonnale. Aparaat on valmistatud kolmes tüübis: vahelduvvoolule 220 v (TÜÜP 35 V), püsivvoolule 110 või 220 v (TÜÜP 35 A) ja patareidele (TÜÜP 35 B). Patareidega rahvaaparaadis on ta imestamisväärni väikese voolutarvitusega lõpuks loodud vastuvõtja, mida maa-kuulajad seni asjata oodanud.

Maailma-Super 35

on vastuvõtja eriti nõudlikele. See on moodne suurevõimeline super täisautomaatse fadingi-tasandaja, viletu häälestuse ja võimemõõtjaga kõigile kolmele lainepiirkonnale 17—52 meetrit, 200—600 meetrit ja 750—2000 meetrit. MAAILMA SUPER 35 on täiuslikeim vastuvõtja, mis raadiotehnika loonud.

Tartu Telefoni Vabrik

Tartu — Puiestee tänav 9/11 — Telefon 2-34

Juba mitu aastat
järgimööda oleme
Eesti raadioturul
juhtival kohal

Tänavu aga veel eriti
Eesti, Inglise, Ameerika
raadiosuurtööstuste
kõrgekvaliteetsete

raadiovastuvõtjatega

A-s. Tartu Telefoni Vabriku
Inglise MARCONI
Ameerika HALSON
Ameerika GAROD
Ameerika NORMA
Austria HORNIPHON
Saksa TELEFUNKEN
Hollandi PHILIPS

Hinnad ja maksutingi-
mused väga soodsad

O.Ü. ESTO-MUUSIKA

Tallinnas, Viljandis, Pärnus

